

Osavuosisikatsaus 30.6.2024

Ylä-Savon Ympäristölautakunta

1 Ylä-Savon Ympäristölautakunta

Ylä-Savon ympäristölautakunnan alaisuudessa toimii kaksi vastuualuetta: Ympäristönsuojelupalveluiden vastuualue ja ympäristöterveyspalveluiden vastuualue.

Iisalmen kaupunki on tehnyt yhteistoimintasopimuksen Kiuruveden kaupungin sekä Sonkajärven ja Vieremän kuntien kanssa ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestämisestä vastuukuntamallin mukaisesti. Lisäksi Ylä-Savon SOTE kuntayhtymä ja jatkossa Iisalmen kaupunki ovat tehneet sopimuksen viranomaistehtävien hoitamisesta Pielaveden kunnan kanssa ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien osalta.

Ylä-Savon ympäristölautakunta vastaa jäsenkuntien puolesta siitä, mitä kuntien velvollisuudeksi on säädetty ympäristöterveydenhuollosta ja ympäristönsuojelusta. Ympäristölautakunta toimii jäsenkuntien ympäristönsuojelu-, terveydensuojelu-, kemikaali- ja leirintäalueviranomaisena sekä elintarvikelain, tupakkalain ja lääkelain 54a § - 54d § mukaisena lupa- ja valvontaviranomaisena.

Yhteistoimintasopimuksen 5 §:ssä on määrätty taloudesta ja taloudenhoidosta seuraavasti:

Ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan kustannukset jaetaan asukaslukuperusteisesti.

Eläinlääkintähuollon kustannukset jaetaan niin, että 50 % kustannuksista jaetaan asukaslukuperusteisesti ja 50 % maidontuotantotilojen lukumäärän perusteella. Jakoperusteena käytetään uusinta saatavissa olevaa tilastoa. Laskenta-ajankohta on edellisen vuoden viimeinen päivä.

Yhteistoimintasopimuksen 8 §:n mukaan Iisalmen kaupunki vuokraa tarvittavat yleiset toimitilat (ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan osalta). Iisalmi, Kiuruvesi, Sonkajärvi ja Vieremä vastaavat eläinlääkintähuollon tilakustannuksista ja tiloihin kuuluvista kiinteistä laitteista oman kuntansa osalta.

Iisalmen kaupunki laskuttaa kuntien maksuosuudet kerran kuussa talousarvion mukaisesti. Tilinpäätöksen valmistuttua loppulasku (veloitus/hyvitys) lähetetään kuntiin. Maksujen viivästyessä noudatetaan korkolain mukaista viivästyskorkoa. Laskuun liitetään kustannuserittely.

1.1. Strategiset tavoitteet

Inspiroiva Iisalmi			
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 30.6.2024
Olemme hyvinvointia ja osaamista aktiivisesti kehittävä kaupunki, jossa toimintaa uudistetaan rohkeasti kouluttamalla henkilöstöä, tarjoamalla uusia palveluja sekä olemalla mukana kokeiluissa.	Henkilöstön osallistaminen ja koulutuksiin osallistuminen.	Koulutuspäivien lkm	Ympäristönsuojelussa koulutuspäivien lukumäärä 12 kpl, ympäristöterveyspalveluissa kokopäivän koulutuksia on ollut 23 pv ja osapäivän koulutuksia 16 kpl
Ihana Iisalmi			
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 30.6.2024
Huolehdimme kaupungin siisteydestä ja kannustamme myös kuntalaisia huolehtimaan ympäristöstään	Ohjaus ja neuvonta, lausunnot	Lausuntojen lkm	Ympäristönsuojelussa annettu yhteensä 32 lausuntoa, terveysvalvonnassa on annettu 14 lausuntoa
Rakennamme toimivaa, viihtyisää ja turvallista kaupunkiympäristöä eri käyttäjäryhmien tarpeet huomioiden	Valvonta, ohjaus ja neuvonta Luonnonvarojen kestävä käyttö Riittävät eläinlääkintähuollon palvelut	Vedenlaatu Elintarvike- ja talousvesiperäisten epidemioiden lkm Lupien ja ilmoitusten käsittelymäärät Eläinsuojelutoimenpiteiden ja terveydenhuoltokäyntien lkm	Talousveden laatu on ollut hyvä. Yksi Yersinia enterocolitica -epidemia (elintarvikeperäinen) Ympäristönsuojelussa käsiteltyjen lupien ja ilmoitusten määrä yhteensä 60, terveysvalvonnassa on käsitelty 18 ilmoitusta toiminnan aloittamisesta Eläinsuojelutoimenpiteiden ja terveydenhuoltokäyntien lkm on noin 60 kpl

Ihmeiden Iisalmi			
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 30.6.2024

Kestävä kuntatalous			
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	
Hyvinvoiva henkilöstö			
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	Toteuma 30.6.2024
Päätöksenteko, johtaminen ja henkilöstön osallistaminen kehittämiseen on erinomaisella tasolla	Säännöllinen työpaikkakokouskäytäntö	Työpaikkakokousten lukumäärä	Ympäristönsuojeluyksikön työpaikkakokousten määrä oli 6, eläinlääkintähuollossa 2 ja terveystalvonnassa lähes viikoittain.
Henkilöstö tietää, mitä heiltä odotetaan ja työtä tehdään innostuneesti	Työhön perehdyttäminen. Kehityskeskustelut	Henkilökunnan vaihtuvuus. Kehityskeskustelujen toteuma.	Ympäristönsuojelussa perehdytys tehty Intro -ohjelman mukaisesti ja kehityskeskustelujen toteuma on 100%, ympäristöterveyspalveluissa kehityskeskustelujen toteuma on 26 %.
Kehitämme työhyvinvointia aktiivisesti ja pitkäjänteisesti	Työnohjaus. Sisäinen koulutus.	Työnohjauskertojen ja järjestettyjen koulutusten lukumäärä. Sairauspoissaolojen lukumäärä.	Ympäristönsuojelussa sairauspoissaolojen lukumäärä 0, ympäristöterveyspalveluissa sairauspoissaolopäiviä on yhteensä 137.
Digitalisaatio, tiedonhallinta ja tiedolla johtaminen			
Tavoite	Toimenpide	Mittarit	
Kehitämme palveluita ja työmenetelmiä digitaalisuuden mahdollisuudet hyödyntäen	Tietojärjestelmien hankinta	Uusien sähköisten palveluiden käyttöönotto	Ympäristönsuojelussa uusia sähköisiä palveluja ei ole otettu käyttöön. Käytössä olevia ohjelmia päivitetään.

1.2. Riskit

Ei toteutumassa
Riski kasvanut
Riski toteutunut

Riskin kuvaus ja mahdollinen vaikutus	Ennakoivat toimenpiteet riskin hallintaan	Tilanne 30.6.2024	Tila
Päätökset eivät pysy oikeusasteissa.	Lautakunnan jäsenten koulutus ja viranhaltijoiden ammattitaidon ylläpito koulutuksiin osallistumalla.	Riski ei ole toteutunut, päätökset ovat pysyneet.	
Ympäristövahinko. Vaikutus ympäristön pilaantuminen.	Lupa-, ilmoitus- ja rekisteröintimenettelyt sekä Viranomaisvalvonta.	Ei merkittäviä ympäristövahinkoja.	
Riistakatu 5:n sisäilmaongelmat. Sisäilmaongelmien vaikutus henkilöstön työkykyyn.	Etätyön joustava käyttö, uudet toimitilat.	Etätyösopimuksissa on huomioitu sisäilmaongelmat yksilöllisesti.	
Laiterikot	Huoltosopimuksilla varmistetaan laitteiden säännöllinen huolto. Varaudutaan laiterikkoihin käyttötaloudessa.	Ei merkittäviä laiterikkoja.	
Henkilöstön työhyvinvoinnin heikentyminen.	Osallistava ja kuunteleva henkilöstöpolitiikka sekä työssäjaksamisen tukeminen. Säännölliset työyhteisöpalaverit. Huomioidaan työn aiheuttama psykososiaalinen kuormitus: - Työstäpalautumisen mahdollistaminen. - Riittävät työterveyshuollon palvelut. - Työnohjaus. - Työturvallisuudesta huolehtiminen.	Kunnaneläinlääkärit eivät ole kokeneet henkilöstöpolitiikkaa riittävän osallistavaksi ja kuuntelevaksi.	

Uuden eläinlääkintähuoltolain tuomia velvoitteita ei täytetä (mikäli laki tulee voimaan luonnoksen kaltaisena) 1. 13 §/kunnan vastuu potilasasiakirjojen säilyttämisestä 2. 17§/markkinaperusteinen hinnoittelu, kirjanpitovelvollisuus 30 §/ Julkisin varoin tuettuja eläinlääkäripalveluja koskeva avoimuusvelvollisuus	1. Eläinlääkintähuollon ohjelma uusitaan sellaiseksi, jossa on keskitetty asiakasrekisteri. 2. Järjestämisvastuun ulkopuolella olevien toimenpiteiden klinikkamaksut tulee nostaa niistä aiheutuvien kulujen suuruisiksi sekä erillinen kirjanpito toiminnoista, jota harjoitetaan kilpailutilanteessa markkinoilla Kirjanpidossa julkisin varoin tuettuihin eläinlääkäripalveluihin kohdistuvat tulot ja menot on eriytettävä kaikesta muusta toiminnasta sekä laadittava kuvaus kustannuslaskennan periaatteesta. Tämän lisäksi on kuvattava tiedot palkkioista, joita kunnaneläinlääkärit ovat perineet järjestämisvastuuseen kuuluvista eläinlääkäripalveluista, vähennettyinä palkkioiden hankkimiseen kohdistuvilla kuluilla.	Uusi eläinlääkintähuollon ohjelma on otettu käyttöön alkuvuodesta 2024. Uusi eläinlääkintähuoltolaki tulee voimaan 1.1.2026.	
---	--	--	--

2 Ympäristöterveyspalvelut

2.1. Talous

7020 Ympäristöterveyspalvelut	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muutos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	1 528 000,0	0,0	1 528 000,0	772 800,0	755 200,0	50,6
Henkilöstökulut	-1 788 800,0	0,0	-1 788 800,0	-850 702,0	-938 098,0	47,6
Toimintakulut	-552 400,0	0,0	-552 400,0	-256 800,0	-295 600,0	46,5
Toimintakate	-813 200,0	0,0	-813 200,0	-334 702,0	-478 498,0	41,2
Muut laskennalliset kustannukset	-132 400,0	0,0	-132 400,0	-66 200,0	-66 200,0	50,0
Laskennalliset tuotot	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-2 473 600,0	0,0	-2 473 600,0	-1 173 702,0	-1 299 898,0	47,4

2.2. Toimintasuunnitelman toteutuminen

Eläinlääkintähuollon palveluissa on ollut resurssivajetta ensimmäisellä vuosipuoliskolla noin 0,3 htv:n verran. Tämä on johtunut täyttämättömästä kiertävän kunnaneläinlääkärin virasta. Em. virassa on ollut lyhytaikaisia sijaisia. Kiertävä kunnaneläinlääkärin virkavalinta tehtiin kesäkuussa ja viranhaltija aloittaa virassa 30.9.2024. Kesälomien ajaksi saatiin riittävästi sijaisia. Toinen valvontaeläinlääkärin virka on ollut täyttämättä alkuvuodesta toukokuun loppuun. Valvontaeläinlääkärin sijasta tehtävää on hoitanut määräaikainen ympäristöterveystarkastaja, jonka palkkakuluja Aluehallintovirasto ei maksa. Tästä on tullut ympäristöterveyspalveluille noin 22 000 € kustannus. Valvontaeläinlääkärin virka saatiin täytettyä 1.6.2024 alkaen.

Eläinlääkintähuollossa otettiin alkuvuodesta käyttöön uusi eläinlääkintähuollon ohjelmisto KliniQ.

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman toteutumisaste oli vuoden ensimmäisellä alkupuoliskolla 34 %. Alkuvuodesta oli ennakoimattomia poissaoloja, joita hoidettiin sisäisin sijaisjärjestelyin. Lisäksi kesäkuussa ympäristöterveystarkastaja teki eläinsuojeluvalvontaa toisen valvontaeläinlääkärin poissaolojen aikana.

Keväällä Kiuruvedellä ilmeni *Yersinia enterocolitica* -epidemia, jossa terveysvalvonnan tietoon tuli seitsemän varmuudella sairastunutta. Aiheuttajaelintarvikkeesta ei saatu täyttä varmuutta, vaikka porkkanaraaste oli epäilyn kohteena.

Ylä-Savon eläinklinikalla on ollut huoli riittämättömistä klinikkaeläinhoitajaresursseista. Asiakkaat ovat havainneet resurssivajeen hoitajien kiireenä ja siinä, ettei kaikkiin asiakaspuheluihin ole ehditty vastaamaan. Ylä-Savon eläinklinikalla on Iisalmen kaupungin klinikkahoitajaresurssia 2,4 htv ja kunnaneläinlääkärit ovat toivoneet resurssia nostettavan 0,6 htv:llä, jolloin hoitajaresurssi olisi 3 htv. Epävarmuus resurssien riittävydestä on heikentänyt klinikan henkilöstön työhyvinvointia.

3 Ympäristönsuojelupalvelut

3.1. Talous

7040 Ympäristönsuojelupalvelut	TA 2024	TA2024 muutos	TA+muutos 2024	Toteutunut 2024	Jäljellä 2024	Tot %
Toimintatuotot	327 700	0	327 700	148 107	179 593	45,2
Henkilöstökulut	-412 200	0	-412 200	-192 824	-219 376	46,8
Toimintakulut	-132 500	0	-132 500	-55 413	-77 087	41,8
Toimintakate	-217 000	0	-217 000	-100 131	-116 869	46,1
Muut laskennalliset kustannukset	-30 800	0	-30 800	-15 400	-15 400	50
Tehtävän kokonaiskustannukset	-575 500	0	-575 500	-263 637	-311 863	45,8

3.2. Toimintasuunnitelman toteutuminen

Ympäristönsuojelun painopistealueet vuodelle 2024 ovat:

- määräaikaistarkastusten suorittaminen valvontaohjelman mukaisesti; toteutunut
- maa- ja kiviaineslupien käsittely ja valvonta; valvonta toteutunut suunnitelman mukaisesti
- yritysten jätehuoltoselvitysten jatkaminen; toistaiseksi ei ole edennyt
- Ylä-Savon ja Pohjois-Savon ilmastohankkeisiin osallistuminen; on toteutunut

Ympäristönsuojelun kustannukset jaetaan kuntien asukaslukujen mukaisessa suhteessa.

Toimintatuottojen kertymä oli parempi kuin vastaavaan aikaan edellisvuonna, mihin vaikuttaa mm. määräaikaisen ympäristönsuojelutarkastajan tekemä maksullisten määräaikaistarkastusten rästien purkaminen. Toimintamenot koostuvat pääosin henkilöstömenoista – vastuualueella on viisi vakinaista viranhaltijaa ja yksi määräaikainen viranhaltija. Toimintamenot eivät ylittäneet talousarviota.